

IP OFFICE

Український національний офіс
інтелектуальної власності та інновацій

РЕЗЮМЕ РІШЕННЯ СУДУ ЄС

У СПРАВІ C-527/15
ВІД 26 КВІТНЯ 2017 РОКУ
(STICHTING BREIN)

ПИТАННЯ, ЯКІ СТАВИЛИСЬ ЩОДО ТЛУМАЧЕННЯ ДИРЕКТИВИ ЄВРОПЕЙСЬКОГО ПАРЛАМЕНТУ І РАДИ 2001/29/ ЄС ВІД 22 ТРАВНЯ 2001 РОКУ ПРО ГАРМОНІЗАЦІЮ ОКРЕМИХ АСПЕКТІВ АВТОРСЬКОГО ПРАВА І СУМІЖНИХ ПРАВ В ІНФОРМАЦІЙНОМУ СУСПІЛЬСТВІ:

2

(1) Чи слід тлумачити статтю 3(1) Директиви 2001/29 як таку, що має місце "доведення до загального відома публіки" у значенні цього положення, коли хтось продає продукт (мультимедійний плеєр), в який він встановив додатки, що містять гіперпосилання на веб-сайти, на яких твори, що охороняються авторським правом, такі як фільми, серіали та прямі трансляції, стають доступними безпосередньо, без дозволу правоволодільців?

(2) Чи має значення

- чи твори, що охороняються авторським правом, в цілому раніше не публікувались в Інтернеті або публікувались лише за підпискою з дозволу правоволодільця?

- чи є додатки, що містять гіперпосилання на веб-сайти, на яких твори, що охороняються авторським правом, безпосередньо доступні без дозволу правоволодільців, вільно доступними, а також можуть бути встановлені в мультимедійний програвач самими користувачами?

- чи можуть веб-сайти, а отже, і твори, що охороняються авторським правом, без дозволу правоволодільців, також бути доступними для публіки без мультимедійного програвача?

(3) Чи слід тлумачити статтю 5 Директиви 2001/29 як таку, що не існує "правомірного використання" у значенні статті 5(1)(b) цієї директиви, якщо тимчасове відтворення здійснюється кінцевим користувачем під час стрімінгової передачі твору, що охороняється авторським правом, з веб-сайту третьої сторони, на якому пропонується такий твір, що охороняється авторським правом, без дозволу правоволодільця(ів)?

(4) Якщо відповідь на третє питання негативна, чи не суперечить тимчасове відтворення кінцевим користувачем під час стрімінгової передачі твору, що охороняється авторським правом, з веб-сайту, на якому такий твір пропонується без дозволу правоволодільця (ів), "триступеневому тесту", згаданому в статті 5(5) Директиви 2001/29?

ОБСТАВИНИ СПРАВИ

Stichting Brein – нідерландський фонд захисту інтересів суб'єктів авторських прав.

Пан Wullems продає на низці інтернет-сайтів, у тому числі на своєму власному сайті www.filmspeler.nl, різні моделі мультимедійного плеєра. Плеєр, що продається під назвою "filmspeler", є пристроєм, який є посередником між, з одного боку, джерелом візуальних та/або звукових даних та, з іншого боку, телевізійним екраном.

На такий програвач пан Wullems встановив програмне забезпечення з відкритим вихідним кодом, яке дозволяє відтворювати файли за допомогою зручного інтерфейсу через структуровані меню, та інтегрував у нього без змін доступні в Інтернеті додатки, створені

третіми особами, деякі з яких містять посилання на веб-сайти, на яких твори, що охороняються стають інтерактивно доступними для інтернет-користувачів без згоди суб'єктів авторських прав.

Такі додатки містять посилання, які внаслідок активації за допомогою пульта дистанційного керування мультимедійного програвача з'єднуються зі стримінговими веб-сайтами третіх осіб, деякі з яких надають доступ до цифрового контенту з дозволу суб'єктів авторських прав, а інші надають доступ до такого контенту без їхньої згоди. Зокрема, функція додатків полягає в тому, щоб отримати бажаний контент зі стримінгових веб-сайтів і запустити його відтворення простим натисканням на мультимедійному плеєрі, який продав пан Wullems, підключеному до телевізійного екрану.

Як видно з наведеного запиту, пан Wullems рекламував мультимедійний плеєр "filmspeler", стверджуючи, що він дозволяє, зокрема, безкоштовно і легко переглядати на телевізійному екрані аудіовізуальні матеріали, доступні в Інтернеті, без згоди суб'єктів авторських прав.

22 травня 2014 року Stichting Brein звернувся до пана Wullems з проханням припинити продаж мультимедійного плеєра. 1 липня 2014 року він подав позов проти пана Wullems до суду, що звертається, з вимогою видати наказ про припинення продажу мультимедійних плеєрів, таких як "filmspeler", та пропонування гіперпосилань, які надають користувачам незаконний доступ до творів, що охороняються.

У суді, що звертається, Stichting Brein стверджував, що, продаючи мультимедійний плеєр "filmspeler", пан Wullems здійснив "доведення до загального відома публіки", порушивши статті 1 та 12 Закону про авторське право та статті 2, 6, 7а і 8 Закону про суміжні права. Ці положення, на його думку, слід тлумачити з огляду на статтю 3

Директиви 2001/29, яку вони імплементують у нідерландське законодавство. Крім того, у суді, що звертається, пан Wullems стверджував, що стрімінгове мовлення творів, що охороняються авторським правом, з незаконного джерела підпадає під виняток, передбачений статтею 13а Закону про авторське право, який слід тлумачити з огляду на статтю 5(1) Директиви 2001/29, яку вони імплементують у нідерландське законодавство. За словами суду, що звертається, Суд ще не виніс рішення щодо значення вимоги "правомірного використання" в розумінні статті 5(1)(b) Директиви 2001/29.

За таких обставин Rechtbank Midden-Nederland (Окружний суд, Мідден-Нідерланд, Нідерланди) вирішив призупинити провадження у справі та передати на розгляд Суду справедливості для ухвалення попереднього рішення наведені вище питання.

РОЗГЛЯД СПРАВИ

У перших двох питаннях Суд, проаналізувавши статтю 3(1) Директиви 2001/29 зазначив, що поняття поняття "доведення до загального відома публіки" включає два кумулятивні критерії, а саме: "акт поширення" твору та поширення такого твору "публіці".

По-перше. Суд зазначив, що згідно з усталеною судовою практикою, для того, щоб бути класифікованим до "доведення до загального відома публіки", твір, що охороняється має бути поширений за допомогою спеціальних технічних засобів, відмінних від тих, що використовувались раніше, або, якщо це неможливо, "новій публіці", тобто публіці, яка не була врахована суб'єктами авторських прав, коли вони давали дозвіл на первинне доведення до загального відома публіки свого твору. Дійсно, як зазначено в пункті 27 Директиви 2001/29, просте надання фізичних засобів для забезпечення або здійснення повідомлення до загального відома публіки саме по собі

не є повідомленням до загального відома публіки у значенні цієї Директиви.

Але, слід вважати, що дана справа не стосується ситуації "простого" надання фізичних засобів для забезпечення або здійснення поширення. Як зазначив Генеральний адвокат у пунктах 53 і 54 свого висновку, пан Wullems, з повним усвідомленням наслідків своєї поведінки, попередньо встановлює на мультимедійний програвач "filmspeler", який він продає, додатки, які спеціально дозволяють покупцям отримати доступ до творів, що охороняються опублікованих - без згоди суб'єктів авторських прав на такі твори - на стримінгових веб-сайтах, і дозволяють таким покупцям переглядати такі твори на своїх телевізійних екранах. Таке втручання, що дозволяє встановити прямий зв'язок між веб-сайтами, які транслюють контрафактні твори, і покупцями мультимедійного плеєра, без якого покупцям було б важко отримати вигоду від таких охоронюваних творів, суттєво відрізняється від простого надання фізичних засобів, про які йдеться в пункті 27 Директиви 2001/29.

Тобто, надання мультимедійного програвача, про який йдеться, повинно розглядатись як акт поширення в розумінні статті 3(1) Директиви 2001/29.

По-друге, Суд зазначив, що поняття "публіка" охоплює певний поріг de minimis, який виключає з цього поняття групи осіб, які є занадто малими або незначними. У даній справі мультимедійний плеєр "filmspeler" придбала досить велика кількість осіб. Крім того, поширення, про яке йдеться, охоплює всіх осіб, які потенційно могли придбати цей мультимедійний плеєр та мають підключення до Інтернету, таким чином, таке поширення спрямоване на невизначену кількість потенційних отримувачів та передбачає велику кількість осіб.

Також, Суд додав, що у даній справі загальноновизнаним є той факт,

що продаж мультимедійного плеєра "filmerspeler" було здійснено за повного усвідомлення того, що додатки, які містять гіперпосилання, попередньо встановлені на такий плеєр, надавали доступ до творів, незаконно опублікованих в Інтернеті. Крім того, не можна заперечувати, що мультимедійний плеєр постачається з метою отримання прибутку, і ціна за нього сплачується, зокрема, для отримання прямого доступу до охоронюваних творів, доступних на стрімінгових веб-сайтах, без згоди суб'єктів авторських прав.

Таким чином, Суд визнав, що продаж такого мультимедійного плеєра є "доведенням до загального відома публіки" в розумінні статті 3(1) Директиви 2001/29.

У третьому та четвертому піаннях Суд розглядав положення статті 5(1) та (5) Директиви 2001/29. Згідно зі статтею 5(1) Директиви 2001/29, акт відтворення може бути виключений з права на відтворення, передбаченого статтею 2 цієї Директиви, тільки якщо він відповідає п'яти умовам: акт є тимчасовим, короткочасним або епізодичним, він є невід'ємною і важливою частиною технологічного процесу, єдиною метою цього процесу є забезпечення передачі в мережі між третіми особами із залученням посередника або правомірне використання твору або іншого об'єкта, що охороняється і така дія не має самостійного економічного значення. Слід мати на увазі, що такі умови є кумулятивними, а отже недотримання будь-якої з них призведе до того, що акт відтворення не буде виключена відповідно до аналізованої статті.

Суд зазначив, що умови, викладені вище, повинні тлумачитись суворо, оскільки дана стаття є відступом від загального правила, встановленого цією директивою, про те, що суб'єкт авторського права повинен надавати дозвіл на будь-яке відтворення свого твору, що охороняється. Це тим більше важливо з огляду на те, що такий виняток застосовується лише в окремих особливих випадках, які не

суперечать звичайному використанню твору або іншого об'єкта і не завдають необґрунтованої шкоди законним інтересам правоволодільця.

За даних обставин та з огляду, зокрема, на зміст реклами мультимедійного програвача таі той факт, що основною привабливістю такого програвача для потенційних покупців є попереднє встановлення відповідних додатків, слід вважати, що покупець такого програвача, як правило, свідомо та з повним усвідомленням обставин отримує доступ до безкоштовної та несанкціонованої пропозиції охоронюваних творів. Суд також наголосив, що, як правило, тимчасові акти відтворення на мультимедійному програвачі творів, що охороняються авторським правом, отриманих зі стримінгових веб-сайтів, що належать третім особам, які пропонують такі твори без згоди суб'єктів авторських прав, є такими, що негативно впливають на звичайне використання цих творів і завдають необґрунтованої шкоди законним інтересам правоволодільця.

Звідси випливає, що такі дії не відповідають умовам, викладеним у статтях 5(1) та (5) Директиви 2001/29.

Отже, поняття "доведення до загального відома публіки" у розумінні статті 3(1) Директиви 2001/29/ЄС Європейського Парламенту та Ради від 22 травня 2001 року про гармонізацію окремих аспектів авторського права і суміжних прав в інформаційному суспільстві має тлумачитися як таке, що охоплює продаж мультимедійного плеєра, про який йдеться, на якому є попередньо встановлені додатки, доступні в Інтернеті, що містять гіперпосилання на веб-сайти, які знаходяться у вільному доступі для публіки, і на яких твори,

що охороняються авторським правом стають інтерактивно доступними, без згоди на те правоволодільців.

Статті 5(1) та (5) Директиви 2001/29 слід тлумачити як такі, що акти тимчасового відтворення на мультимедійному програвачі, про який йдеться, твору, що охороняється авторським правом, отриманого у стримінговому режимі з веб-сайту, що належить третій стороні, яка пропонує такий твір без згоди суб'єкта авторського права, не задовольняють умови, викладені у даних положеннях.

ЗАСТЕРЕЖЕННЯ:

Проект має на меті поширення інформації про практику Суду ЄС з питань інтелектуальної власності серед зацікавлених фахівців.

Текст перекладу та резюме рішень Суду ЄС з питань інтелектуальної власності розроблено та представлено з інформаційною метою.

Представлена інформація НЕ є офіційною і НЕ рекомендована для використання у експертних дослідженнях.

Переклад та резюме рішень Суду ЄС створені з використанням відкритої інформації, що міститься у інформаційній системі Суду ЄС. (<https://curia.europa.eu>).

ІНФОРМАЦІЯ ПРО ПРОЄКТ:

Серія: *Рішення Суду ЄС з питань інтелектуальної власності: резюме, неофіційний переклад.*

Про що: *про позиції Суду ЄС у сфері інтелектуальної власності.*

Для кого: *для фахівців з питань інтелектуальної власності.*

Мета: *інформування спільноти про практику Суду ЄС з актуальних питань інтелектуальної власності.*

Координатор: *к.ю.н., доцент Любов Майданик.*

Виконавці: *Юлія Кравченко, Анна Ткачук, Дар'я Дакало.*

Більше резюме Рішень Суду ЄС шукай тут

<https://www.facebook.com/IP.Academy.of.Ukraine>

© УКРНОІВІ, 2023